

8. Et hinc patet, alias facultates anime, puta voluntatem & sensus tum internos tum externos non posse formare Univerſale huiusmodi Logicum, nisi forte excipere velis Phantasmam, nec ullo modo occurrat Univerſale Metaphysicum quæ tale.

9. Hinc tandem prout opponitur *5* *288* in Intrinsicæ ipſi citi-
træ, omnem me- n Numerica, ſed Uni-
verſalis, conſiſte- versali & adæquata plu-
rium, quæ h. ritum. Logicum verò
Univerſale, ite- alis Ultimus de Uni-
verſali Metaph- ni niſi ab Intellectu una
cum ipſa Enti- & Univerſali Metaphyſica
objectivè ſpec-
10. Hiſcè
omnibus du-
nomina rec-

Pertracta
duntaxat
Entis Pro-
tium En-
genere
ad illa
quæ
gulis
adhuc
agere ſolent Metaphyſica
ſunt, nolumus fingere lites & capeſſere arma cum nullus
adeſt hoſtis, quod eſſet Andabatarum more pugnare, &
cum larvis certamen ingredi. temporis quoq; habenda eſt
ratio, quod ſpe opinionèq; citius nos deſerit. Alij quibus
plus vacat edant plura. Nos feſtinamus ad Diſputationem
ultimam, quæ propediem habebitur, de SUBSTANTIA
& ACCIDENTE.

F I N I S.

JESU BONE FAVE!
DISPUTATIO METAPHYSICA
DUODECIMA eaq; ULTIMA.
SUMMARIAM DECISIONEM
CONTROVERSIARUM
DE

SUBSTANTIA ET ACCIDENTE. OCCURRENTIUM.

exhibens
quam

In Florentiſſima Leucorea
Sub Fraſidio

M. JOHANNIS BAYERI

Eperieſſino Hungari Facult. Philoſoph.
Adjuncti.

Publicæ Philoſophantium limæ
ſubmittit

MATTHIAS Stürger |

Neſolienſis Hungarus.

In Auditorio Majori

Ad diem 26. Martij. horis Pomerid.

Anno M DC LIX.

Typis JOHANNIS BORCKARDI.

h. III. 2078

DECIS. I. 1. Per SUBSTANTIAM & ACCIDENS restringitur atq; determinatur Ens ad expressiorem Essendi rationem.

2. Dividitur namq; Ens rectè, immediatè & adquatè in substantiam & Accidens, non quidem ut in species propriè dictas, attamen ut conceptus expressiores, habentes sese instar specierum. Non probamus sententiam eorum, qui dicunt Ens dividi per Substantiam & Accidens, mediatis aliis divisionibus prioribus. Non ergò placet Suarez d. 28. Met. S. I. n. 7. seq. qui dividit Ens primum in Finitum & Infinitum, Creatum & Increatum &c. Ac tùm demum Ens Finitum & Creatum dividit in Substantiam & Accidens. Non placet Toletus lib. Categ. c. 15. q. 1. qui dividit Ens in Reale & Rationis & Reale postmodum dividit in substantiam & Accidens, seu per decem Prædicamenta: Nisi forte velit priorem distinctionem solum ad evolutionem nominis præmissam. Et hinc quando alij præmittunt huic Entis divisioni illas quibus Ens dividitur in Positivum & Privativum, per se & per Accidens, Completum & Incompletum, & postea demum Ens Positivum, per se, Completum, in Substantiam, & Accidens, pater inquam hæc & similia vel ad nominis tantum æquivocationem tollendam facere, vel planè de nihilo esse. Non placet quoq; Mafius apud Lalemandet. qui Ens dividit juxta divisionem in quasi species immediatè per decem Categorias &c. Non Meeuissius & Lalemandet. qui in Deum & Creaturam. Nec tolerare possumus eos, qui præter substantiam & Accidens, alia fingunt Entia ab his distincta.

DEC. II. Ubi Ens respectu Substantia & Accidentis non habet sese purè Æquivocè. Uti contra R. Mosen apud Thomam q. 7. de Potentia Dei art. 8. Porphyrium in Isagog. c. de Spec. Damascenum in Dialect. c. 46. Domin. à Soto in Antep. c. 4.

q̄ 1. aliosq; disputat accuratè Dn. D. Calovius in Met. Div. part. Spec p. 13. Imò Scholastici pleriq; operosi sunt in eo ut demonstrent Ens ad Substantiam & Accidens &c. non esse purè æquivocum. Et rectè quoq; supponit Adrianus Heereboord in Notis ad Metaph. Maccov. p. 179. dari Accidentia contra Recentiores quosdam.

2. *Non tamen Univocè*, ut putat Scotus cum suis, quos sequitur Daniel Voet. in peculiari disp. Fr. B. Sp. disp. 1. Met. dub. 3. Ovidio Met. controv. l. p. 8. Ubi Catalogus quoq; aliorum idem sententiarum videri potest: & multi alij.

3. *Sed Analogicè per Analogiam intrinsecè attributionis: diversitate in Modo participandi orta tum ab Accidentis in Essendo à Substantiâ Dependentiâ, tum ab Entis transcendentia* Quod Noltrates pleriq; statuunt, ex quibus Dn. D. Scharff. Dn. D. Calovius Dn. Ebelius & alij. Consentit ex Calvinianis Heereboord in Not. ad Met. Maccov. p. 180. Estq; Communis hæc Thomistarum contrâ Scotistas assertio. Johann. Lalem. and. satis infeliciter conatur Thomistarum & Scotistarum lites compescere.

DEC. III. Quia verò Substantia vel Increata est nempe Deus, vel Creata, quæri solet *quomodo se se habeat Ens & consequenter ipsa quoq; Substantia, item spiritus & si quæ alia sunt predicata seu Synonymica, seu Paronymica, Deo & Creaturis communia, respectu Dei & Creaturarum?* Breviter iterum.

1. *Non purè Equivocè*. Quod itidem statuunt ferè qui Ens ad Substantiam & Accidens Equivocum esse putant. Sed præter illos quoq; alij plures, de quibus actum supra.

2. *Non Univocè*. Quod Scotista rursus alij; ipsis *ous & q̄* conantur obtrudere. Daniel Voet. tamen qui in præced. Controv. egit Scotistam, in præfenti cum Thomistis facit.

3. *Sed Analogicè, Analogia itidem Attributionis Intrinsecè: diver-*

diversitate rursus in Modo participandi orta, tum à Creatura in Essendo Dependentiâ, tum à Dei supra Classes predicamentales constitutione, atq; Entis ipsius Transcendentia. Quæ sententia est Thomistarum & plerorumq; ex nostris ac Calvinianis.

DEC. IV. SUBSTANTIÆ verò CONCEPTUS Essentialis, Formalis, Proprius & Adequatus, non est Substare Accidentibus, seu recipere Accidentia: nec esse de constitutivo alicujus: Nec constituere unum per se, nec fundare subsistentiam: nec esse de primò constitutivo rei: nec esse independens ab alio, ut à Subjecto: nec esse non inbarens: sed nec intrinsecè constituere primam rem. Priores sententias omnes & rectè & fusè satis refutat Atriaga disp. 4. Met. sect. 2. 3. & 4. & tandem ipse eam quam ultimò posuimus introducere conatur, sed præter rem. Vid. disp. dict. Daniel Voet. de Divis. Entis in Substantiam & Accidens, itemq; Ovid. disp. 6. Met. part. 1. § 1. & alij.

2. Sed nec proba descriptio Substantiæ illa est: *Substantia est conceptus quidditativus rei, & quidem absolutus, proprius, quo durante res durat, ceteris omnibus mutatis aut circumscriptis.* Quam propinat Mendoz. disp. 18. Met. sect. 2. Refutatur verò ab Ovidone Controv. Met. 6. p. 1. § 1. & Paulo Voet. Phil. Reform. h. l. p. 58.

3. Multò minus ea: *Substantia est id, quod primariò & propter se intenditur à naturâ.* Quæ est Ovidon. Contr. Met. 6. p. 1. § 2. qui dicit equidem se acceptare vulgarem definitionem, quâ Substantia definitur per Ens per se; sed eam hoc pacto explicat ut in decisione est positum. Vid. itidem Paul. Voet. l. d.

4. *Sed optima est definitio Substantiæ, quâ dicitur Substantia esse Ens subsistens. Ita ut subsistentia sit modus quidam expressior Entis superaddens ipsi Perseitat m, prout hæc opponitur in existentia, in subjecto tanquam essentia necessario ful-*

cro. Ita Dn. D. Scharf. in Met. Exempl. & alij Nostrates Philosophi accuratiores. Cum quibus faciunt Thomistæ definiētes substantiam, quod sit Ens per se, seu uti loquuntur, Ens per se existens. Quos ex Recentioribus sequitur Caramuel, & hunc è Calvinianis Paul. Voetius.

5. Ubi id Ens subsistens, per se existens & quæ his Synonymalia sunt, non dextrè satis explicantur hoc modo: *Ens per se existens, Ens subsistens &c. est id, quod ut Quo vel Quod in eo ordine in quo reperitur est naturaliter affectum forma, quæ dat esse subsistens.* Quo pacto rem exponit Fr. B. Spei Logic. tract. disp. 1. dubio. 2. Ref. 3. allegans pro sese Bachonem in 1. D. 8. a. 2. quanquam nescio an ex verbis Bachonis ibidem adductis exculpi hæc sententia possit. Non enim obscuro est quid intendat Fr. B. Spei puta degradatōnem atq; exclusionem Formarum Substantialium Brutalium è Substantiarum ordine quod alibi apertius prodit; quæ tamen sententia Bachoni fortassis in mentem nunquam venit.

6. Neq; satis probè per *Esse à nullo prorsus subjecto pendens, ut DEUS, Angelus, vel non nisi pendens ut Constitutum primæ rei, seu primæ radicis totalis Entis primò & per se à natura intenti, sive non intenti, propter aliud ad æquatè à se distincti.* Quomodo explicat rem tum Arriagatum Mendoza tum Quiedo tum Comptonus, tum alij Contra quos disputat Fr. B. Spei l. d. resol. 2.

7. Sed optima omnium est illa expositio, quæ traditur communiter, quod nempe *Ens subsistens, per se existens &c. sit, quod non est in subjecto Inhabitationis; tō subjecto Inhabitationis ita explicato, quod est in alio & non ut pars ejus Essentialis vel integralis & ita tamen in est, ut sine eo naturaliter esse non possit.* Quicquid etiam contra communem hancce expositionem & declarationem arguetur Fr. B. Sp. l. d. resol. 1. quas ubertitates nos parvi facimus.

DEC V.

DEC. V. ACCIDENS proprie dictum est itidem verum Ens. Secus atq; putavit Scaliger Exerc. 75. sect. 1. 397. §. 24. Dominic. à Scoto in Antep. c. 4. quæst. 1. & alij: Vid: Dn. Scheiblerus h. l.

DEC. VI. *Datur quoq; una quedam communis natura Accidentium omnium, in quâ univèrsa Accidentium genera conveniunt.* Tum contra Suarezium disp. 37. Met. sect. 1. n. 5. qui negat dari unum conceptum objectivum Accidentis ut sic, nisi Equivocum, eo quod putet Accidentia nonnulla non esse Accidentia vera. Tum contra eos qui Analogiam admittunt, sed existimant Analogiam tollere rei veritatem & conceptus unitatem, de quo vid: iterum Scheiblerus, ut & Dn. D. Calovius.

2. *Estq; Natura illa Communis Accidentium omnium simul sumptorum non purè Equivoca.* Vti purat Suarez paulò ante citatus & alio modo illi, qui vel quantitatem, vel alia Accidentia è numero ferieq; Accidentium proprie dictorum conatur ex turbare.

3. *Nec tamen Univocum sed Analogum.* De quo rursus Scheiblerus.

DEC. VII. *Est verò accidens Ens In Existens Seu obtinens Essentiam suam per In Existentiam vel Inherentiam.*

2. *Per quam Inexistentiæ afficitur extræssentialiter ab Accidente Substantia.* In eo nonnulli ponunt ipsam formalem rationem Accidentis; verius tamen consequens immediatum hoc est Accidentis in esse jam constituti.

3. *Et hinc Informare quoq; dicitur Substantiam, esseq; adeo Forma quedam Substantia, non quidem Equivocè prorsus dicta ad Formam Substantialiam, nec Univocè omnino, sed Analogicè, vocaturq; Forma Accidentalium.* vid iterum Dn. Scheiblerus & Dn. D. Calovius.

DEC. VIII. *Inherentia verò seu Inexistentiæ, quanquam non semper strictè sic dicta sit est, de Accidentis Essentia.* Negat

id

id Scorus, Soncinas, Antonius Andreae & alij. Contra quos
disputat B. Jac. Martini Exerc lib. 2. Exerc. 7. Theor. 1. & cen-
tur. 9. quaest. Illust. disp. 1. quaest. 2.

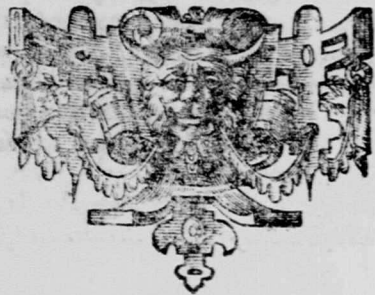
2. *Et quidem si de naturali statu, ordine & potentia sermo
sit InExistentia illa Accidentis verè & realiter existentis non
potest esse nisi actualis.*

3. *Sin sermo sit de Potentia DEI Absoluta, deq. Accidentibus
spectatis in esse absoluto, ac sine respectu, non videtur esse co-
arctanda divina omnipotentia eo usq., ut nequeat illa ipsa con-
servare aliquod Accidentis, non innixum substantia: quanquam
& h. d. discrimen sit inter Accidentia faciendum. Vid. B. Jac.
Martini dictis locis, & Dn. Ebelius de Separatione pro-
priorum.*

ADMONITIO.

Ad speciales tum Substantiae tum Accidentis Mo-
dos progredi non licet in praesenti. Peculiarem haec res
operam requirit, praecedaneâ si non majorem, certè non
minorem. Reservabimus eam, & tempori & oc-
casioni commodori. Pro his verò
decernimus.

LAUDEM SOLI DEO!

GN
SCI

In Ampli

M. JOH

ISA

In Auc

Wend.

Eude

VE!

ONE

ICO,

orèa,

O

Philosophica

Votis

BAYER,

garus,

ANIO,

ro,

A. 1658.

ntemeridianis.

Wend.

h. III. 2035

EXEGEMA
PHILOSOPHICVM

51

TRIVM PRAECIPVORVM ET
GRAVISSIMORVM THEO-
REMATVM.

Quorum

- I. De Vnione Animae rationalis cum corpore Organico.
- II. De Localitate cuiusq. substantiae Creatae.
- III. De Inherentia accidentis in subiecto.

Ad varios hinc inde vagantes errores dignoscen-
dos & dijudicandos;

Libero philosophantium iudicio & censura subiectum.

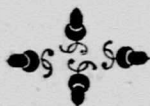
In illustri ac perantiqua Acad. Heidelbergensi.

à

M. CLEMENTE TIMPLERO
Stolpensi Misnico.

Respondente

MARTINO STOEREL
Bistriciensis Transyluano.

HEIDELBERGÆ, Apud Iosuum Harnisch.

M. D. XCIII.

667
Auf.

Guercy 667